

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Tum Pacuvius dixit sonora quidem esse et grandia quae scripsisset, sed videri tamen ea sibi duriora et acerbiora. «Ita est» inquit Accius «ut dicis; neque id me sane paenitet; meliora enim fore spero, quae deinceps scribam. Nam quod in pomis est, idem esse aiunt in ingeniis: quae dura et acerba nascuntur, post fiunt mitia et iucunda; sed quae gignuntur statim vieta et mollia, non matura mox fiunt sed putria».

.....

Aesopi nostri Licinus servus tibi notus Romā Athenas fugit. Is Athenis apud Patronem Epicureum paucos menses pro libero fuit, inde in Asiam abiit. Postea Plato quidam Sardianus, cum eum fugitivum esse ex Aesopi litteris cognovisset, hominem comprehendit et in custodiam Ephesi tradidit.

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

quod	: αιτιατική ενικού αριθμού στο αρσενικό γένος
pomis	: αιτιατική πληθυντικού αριθμού
idem	: αιτιατική ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος
nostri	: ίδια πτώση στον άλλο αριθμό, στο ίδιο γένος
servus	: αφαιρετική πληθυντικού αριθμού
tibi	: αφαιρετική ενικού αριθμού τρίτου προσώπου
menses	: γενική πληθυντικού αριθμού
litteris	: ονομαστική πτώση στον ίδιο αριθμό
hominem	: κλητική πτώση ενικού και γενική πληθυντικού αριθμού.

Μονάδες 10

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω επίθετα:

meliora : το αντίστοιχο επίρρημα στους τρεις βαθμούς

matura : τον ίδιο τύπο στους άλλους βαθμούς

libero : την αιτιατική και αφαιρετική ενικού στο ουδέτερο γένος συγκριτικού και υπερθετικού βαθμού.

Μονάδες 5

2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

dixit	: αφαιρετική γερονδίου
esse	: β' πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής του μέλλοντα
scripsisset	: το ίδιο πρόσωπο στην υποτακτική του μέλλοντα της ίδιας φωνής (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)
videri	: απαρέμφατο του μέλλοντα στην ίδια φωνή
fugit	: β' πληθυντικό πρόσωπο στην υποτακτική του παρατατικού και στην προστακτική ενεστώτα στη φωνή που βρίσκεται
cognovisset	: ονομαστική πτώση ενικού αριθμού αρσενικού γένους του γερονδιακού
comprehendit	: απαρέμφατο του ίδιου χρόνου στην ίδια φωνή
tradidit	: γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα παθητικής φωνής.

Μονάδες 9

β. **nascuntur** : Να γράψετε όλες τις μετοχές του ρήματος στην ονομαστική πτώση του ενικού αριθμού αρσενικού γένους.

Abiit : Να γράψετε το ίδιο πρόσωπο στην υποτακτική ενεστώτα, παρατατικού και μέλλοντα (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο).

Μονάδες 6

3.α. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας την παρακάτω άσκηση και να συμπληρώσετε τα κενά, ώστε να φαίνεται ο συντακτικός ρόλος της κάθε λέξης.

id	:	είναι	στο
me	:	είναι	στο
fore	:	είναι	στο
servus	:	είναι	στο
Romā	:	είναι	στο
menses	:	είναι	στο
fugitivum	:	είναι	στο

Μονάδες 7

β. ● **quae scripsisset**

● **cum eum fugitivum ... cognovisset:**

Να αναγνωρίσετε το είδος των παραπάνω προτάσεων (μονάδες 2), τον τρόπο εισαγωγής τους (μονάδες 2) και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και το χρόνο εκφοράς τους (μονάδες 4).

Μονάδες 8

4.a. **Plato quidam Sardinianus hominem comprehendit:** Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 5

β. **Licinus servus Athenas fugit et in Asiam abiit:**

Να μετατρέψετε τις παραπάνω προτάσεις σε πλάγιο λόγο, αφού τις εξαρτήσετε από τη φράση **Cicero dixit**.

Μονάδες 6

γ. **Tu hominem tradidisti:**

Να επαναδιατυπώσετε την πρόταση, ώστε να εκφράζεται απαγόρευση και με τους δύο τρόπους.

Μονάδες 4

Απαντήσεις

A. Τότε ο Πακούβιος είπε ότι ήταν βέβαια ηχηρά και μεγάλα όσα είχε γράψει, αλλά όμως του φαινόταν ότι ήταν κάπως τραχιά και άγουρα. «Έτσι είναι» είπε ο Άγκιος «όπως τα λες και ούτε βέβαια μετανιώνω γι' αυτό· γιατί ελπίζω ότι θα είναι καλύτερα αυτά που θα γράψω στη συνέχεια. Γιατί λένε ότι με τα πνεύματα συμβαίνει το ίδιο που συμβαίνει με τους καρπούς· αυτοί που γεννιούνται σκληροί και άγουροι αργότερα γίνονται γλυκείς και ευχάριστοι· αλλά όσοι γεννιούνται αμέσως μαραμμένοι και μαλακοί, δεν γίνονται αργότερα ώριμοι αλλά σάπιοι. (αργότερα δεν ωριμάζουν, αλλά σαπίζουν)

.....
Ο δούλος του φίλου μας Αισώπου, Λίκινος, που σου είναι γνωστός, δραπέτευσε από τη Ρώμη στην Αθήνα. Αυτός βρέθηκε στην Αθήνα κοντά στον Πάτρωνα τον Επικούρειο για λίγους μήνες ως ελεύθερος, από εκεί έφυγε στην Ασία. Αργότερα κάποιος Πλάτωνας από τις Σάρδεις, όταν έμαθε από γράμμα του Αισώπου ότι αυτός ήταν δραπέτης, συνέλαβε τον άνθρωπο και τον παρέδωσε στη φυλακή στην Έφεσο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1.a.	Acc. Sing.	quem
	Acc. Pl.	poma
	Acc. Sing.	eandem
	Gen. Pl.	nostrorum
	Abl. Pl.	servis
	Abl. Sing.	(α) se
	Gen. Pl.	mensium
	Nom. Pl.	litterae
	Voc. Sing.	homo
	Gen. Pl.	hominum

β.	Positivus bene matura	Comparativus melius maturiora	Superlativus optime maturissima/maturrima
	Acc. Sing Abl. Sing	Comparativus liberius liberiores	Superlativus liberrimum liberrimo

2.α.	Abl. Ger. Imp. Fut. Con. Fut. Inf. Fut. Con. Imp. Imp. Preas. Nom. Ger. Inf. Per. Ind. Preas.	dicendo estote scripturus sit visum iri fugeretis fugite cognoscendus comprehendisse traduntur
-------------	---	--

β. Participium

Praesens:	nascens
Futurum:	nasciturus
Perfectum:	natus

Coniunctivus

Praesens:	abeat
Imperfectum:	abiret
Futurum:	abiturus sit

3.α	id	: είναι υποκείμενο στο paenitet
	me	: είναι αιτιατική του προσώπου που μετανιώνει στο paenitet
	fore	: είναι ειδικό απαρέμφατο ως αντικείμενο στο spero
	servus	: είναι παράθεση στο Licinus
	Roma	: είναι αφαιρετική της απομάκρυνσης στο fugit
	menses	: είναι αιτιατική της χρονικής διάρκειας στο fuit
	fugitivum	: είναι κατηγορούμενο στο eum (από το συνδετικό esse)

β. quae scripsisset: Δευτερεύουσα αναφορική ουσιαστική, υποκείμενο στο απαρέμφατο esse. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία quae και εκφέρεται με υποτακτική λόγω πλαγίου λόγου και μάλιστα υπερσυντέλικου (scripsisset) γιατί το ρήμα της κύριας πρότασης dixit είναι σε ιστορικό χρόνο. Εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

cum eum fugitivum ... cognovisset: Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον ιστορικό ή διηγηματικό cum που υπογραμμίζει την βαθύτερη σχέση της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση. Δημιουργεί μια σχέση

αιτίου – αιτιατού ανάμεσά τους. Εκφέρεται με υποτακτική γιατί είναι φανερός εδώ ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου και συγκεκριμένα με υπερσυντέλικο (cognovisset) γιατί το ρήμα της κύριας πρότασης comprehendit είναι σε ιστορικό χρόνο. Άρα εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

4. **α.** Homo a Platone quodam Sardiano comprehensus est.
- β.** Cicero dixit Licinum servum Athenas fugisse et in Asiam abisse.
- γ.** Noli hominem tradere!
 Ne hominem tradideris!